

Jak powinny zmieniać się miasta i przestrzenie publiczne, aby odpowiadały na potrzeby starzejącego się społeczeństwa? Jak projektować szkoły, urzędy, osiedla, dworce i inne miejsca publiczne tak, aby mogły z nich wygodnie korzystać osoby o różnych potrzebach? I jak prowadzić proces inwestycyjny, aby dostępność nie była rozwiązaniem dodawanym na końcu, lecz jednym z jego podstawowych założeń?

O tych i wielu innych wyzwaniach będą rozmawiać uczestnicy 4. Forum Dostępności, które odbędzie się 18–19 listopada 2026 roku w Poznaniu. Wydarzenie organizowane przez Nowy Adres i Fundację Integracja łączy przedstawicieli samorządów, administracji publicznej, architektów, projektantów, inwestorów, deweloperów, zarządców nieruchomości, biznesu i organizacji społecznych.

Dostępność jako odpowiedź na zmiany społeczne

Dostępność coraz częściej należy postrzegać nie tylko jako kwestię spełnienia określonych wymogów, ale jako odpowiedź na realne zmiany społeczne. Starzenie się społeczeństwa, różnorodność potrzeb mieszkańców, rozwój nowych technologii oraz zmieniające się przepisy sprawiają, że miasta i instytucje publiczne muszą szukać nowych sposobów projektowania przestrzeni i usług.

Dostępna przestrzeń to nie tylko rozwiązania dla osób z niepełnosprawnościami. To również wygodniejsze miasto dla seniora, rodzica z wózkiem, osoby czasowo ograniczonej ruchowo, osoby neuroróżnorodnej czy każdego mieszkańca, który korzysta z przestrzeni publicznej w różnych sytuacjach i na różnych etapach życia.

Dlatego coraz większego znaczenia nabiera projektowanie uniwersalne – takie, które już na etapie planowania uwzględnia różnorodność użytkowników i pozwala tworzyć przestrzenie możliwie wygodne i funkcjonalne dla jak najszerszej grupy osób.

Jaka powinna być rola samorządów?

Jednym z ważnych tematów tegorocznego Forum będzie rola państwa i samorządów w tworzeniu dostępnej przestrzeni publicznej. Uczestnicy będą dyskutować m.in. o Polityce Architektonicznej Państwa i o tym, jak projektować szkoły, urzędy, sądy czy osiedla, aby były nie tylko funkcjonalne, ale również odpowiadały na potrzeby mieszkańców i sprzyjały ich uczestnictwu w życiu lokalnych społeczności.

Istotnym elementem będzie również rozmowa o partycypacji – czyli o tym, jak włączać użytkowników przestrzeni w proces projektowania i podejmowania decyzji. Dobrze zaprojektowana przestrzeń nie powinna powstawać wyłącznie na podstawie założeń projektanta czy inwestora. Warto uwzględniać również doświadczenia osób, które będą z niej korzystać.

Od dużych inwestycji do codziennych doświadczeń mieszkańców

Program Forum pokaże dostępność z różnych perspektyw. Jednym z przykładów będzie Port Polska – ogromna inwestycja infrastrukturalna, w przypadku której wyzwaniem jest stworzenie przestrzeni intuicyjnej, bezpiecznej i dostępnej dla użytkowników o różnych potrzebach.

Uczestnicy będą rozmawiać również o dostępności transportu i podróżowania. Przedstawiciele sektora kolejowego, lotniczego i paliwowego przyjrzą się doświadczeniom osób z różnymi potrzebami

sensorycznymi, poznawczymi i fizycznymi. Punktem wyjścia będzie pytanie, jak projektować nie pojedyncze elementy infrastruktury, ale całe doświadczenie użytkownika – od momentu wejścia do obiektu aż po dotarcie do celu.

Dostępność zabytków i proces projektowy

Osobnym wyzwaniem jest dostosowywanie obiektów historycznych. Jak zwiększać ich dostępność, nie tracąc ich wartości architektonicznej i historycznej? Jak znaleźć równowagę pomiędzy ochroną dziedzictwa a potrzebami współczesnych użytkowników?

Forum podejmie także temat procesu projektowego „od kuchni” – momentu, w którym założenia dotyczące dostępności zderzają się z rzeczywistymi ograniczeniami inwestycji: budżetem, zmianami technicznymi, wymaganiami inwestora czy organizacją procesu budowlanego. To właśnie na tym etapie często zapadają decyzje, które później wpływają na funkcjonalność i dostępność gotowego obiektu.

Dostępność to także komunikacja, zdrowie i dobrostan

Tegoroczny program obejmuje również mniej oczywiste aspekty dostępności. Ekspertki będą rozmawiać m.in. o prostym języku i dostępnej obsłudze klienta, projektowaniu przestrzeni odpowiadających na potrzeby sensoryczne oraz wpływie środowiska fizycznego na zdrowie i dobrostan użytkowników.

Ważnym punktem programu będzie również dyskusja o Polskim Akcie Dostępności i pierwszym roku jego funkcjonowania – w tym o tym, jak rynek i instytucje przygotowały się do nowych wymagań i jakie wyzwania nadal pozostają do rozwiązania.

Od wiedzy do praktyki

Forum Dostępności to nie tylko konferencja. Wydarzeniu towarzyszyć będzie strefa wystawiennicza, w której prezentowane będą rozwiązania, technologie i usługi związane z dostępnością, architekturą, budownictwem i projektowaniem uniwersalnym.

Dzięki połączeniu części merytorycznej z prezentacją konkretnych rozwiązań uczestnicy będą mogli nie tylko rozmawiać o wyzwaniach, ale również zobaczyć, jak dostępność może być realizowana w praktyce – zarówno w nowych inwestycjach, jak i podczas modernizacji istniejących obiektów.

Od czterech lat Forum Dostępności tworzy przestrzeń spotkania przedstawicieli różnych środowisk i pokazuje, że dostępność jest zagadnieniem, które wymaga współpracy samorządów, administracji, biznesu, projektantów, inwestorów oraz organizacji społecznych.